

Latvijas Kultūras akadēmija
Latvijas Nacionālais kultūras centrs
UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Konferenču sērija
KULTŪRAS KRUSTPUNKTI 2016

2.11–5.11.2016.

Programma / tēžu krājums

Baltijas valstu Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanas un attīstības konference
DZIESMU UN DEJU SVĒTKI RĪTDIENAI
2. novembris

Starptautiskā zinātniskā konference
KULTŪRAS KRUSTPUNKTI X
3.–4. novembris

Mākslinieciski zinātnisks simpozijš par nākotnes prognozēm
PAREĢOJUMU VADE MECUM
5. novembris

Latvijā izdotās literatūras esperanto valodā nozīme starpkultūru komunikācijā

Alīda Zigmunde, Dr.paed. Rīgas Tehniskā universitātē

Starptautiskā palīgvaloda esperanto 20. gadsimtā ieņēma nozīmīgu vietu starpkultūru komunikācijā, un tas turpinās arī 21. gadsimtā. 19. gadsimta otrajā pusē radītā palīgvaloda esperanto Latvijā kļuva populāra, sākot ar 1889. gadu, kad iznāca skolotāja un žurnālista Rūdolfa Lībeka sastādītā mācību grāmata latviešiem „Starptautiska valoda “La lingvo internacia””.

Esperanto sāka mācīties daudzās valstīs, tostarp tagadējās Latvijas teritorijā, bet pirmās biedrības un preses izdevumi pieskaitāmi 20. gadsimta sākumam, kad vēl nebija nodibināta Latvijas Republika. Pēc Latvijas valsts izveides aktivizējās biedrību darbs, paplašinājās starptautiskā sadarbība un latvieši piedalījās pasaules esperantistu saietos, kur stāstīja par savu dzimteni, tautu un dāvināja izdevumus esperanto valodā ar informāciju par Latviju un latviešiem.

Starpkaru periodā iznāca žurnāls „Ondo de Daūgava” (Daugavas Vilnis), kur tika publicēti latviešu literātu darbi, tulkotas latviešu tautasdziesmas, Raiņa luga „Mīla stiprāka par nāvi”. Tika izdots ceļvedis par Latviju; iznākuši arī mazāk pazīstamu dzejnieku oriģināldarbi šajā valodā. Ar esperanto starpniecību ārzemju laikrakstos ievietoja desmitiem rakstu par aktualitātēm Latvijā.

Padomju laikā Latvijas vārdu pasaulē nesa žurnāls „Amikeco” (Draudzība), kā arī izdevumi esperanto valodā par Vecrīgu, Raini, latviešu literatūru u.c. Tika izdota arī ideoloģiskā literatūra, kas tika izplatīta Padomju Savienībā un sociālisma valstīs. Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas vairākus gadus iznāca informatīvs esperantistu izdevums, kur bija ne mazums rakstu par latviešu svētkiem, kultūru un sadzīvi. Pēc Rīgas 800 gadu jubilejas tika izdota Rīgas vēsturei veltīta brošūra, bet

Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubilejas gadā (2015) – grāmata par Raini, Aspaziju un esperanto. Starptautiskajā komunikācijā esperanto valodai ir bijusi liela loma, un Latvijā izdotās grāmatas un preses izdevumi atrodas daudzu valstu esperantistu privātīpašumā, esperanto klubu un bibliotēku plauktos.